

Suferințele tânărului *Werther*

Rezumat

Suferințele tânărului Werther este primul roman al marelui poet, dramaturg și romancier german Johann von Goethe. Povestea epistolară despre o aventură nefericită și sinuciderea unui tânăr a obținut un succes imediat, aducându-i celebritatea tânărului autor la numai 25 de ani. Publicat mai întâi în germană în 1774 și tradus în toate limbile importante ale Europei la scurt timp după aceea, romanul a fost una dintre senzațiile literare ale secolului.

Povestea este narată sub forma unei serii de scrisori trimise de către un tânăr pe nume Werther prietenului său Wilhelm, timp de optsprezece luni, între mai 1771 și decembrie 1772.

La un bal, Werther întâlnește o tânără pe nume Charlotte (Lotte), frumoasa și fermecătoarea fiică a unui judecător. Deși știe că este logodită și se va căsători cu Albert, care însă este plecat, Werther se îndrăgostește până la obsesie de Lotte. O vizitează zilnic și începe să îi reproșeze că petrece prea mult timp cu celelalte cunoștințe ale ei. Însă Albert se întoarce, iar fermecătoarea idilă cu Lotte trebuie să ia sfârșit.

Werther petrece șase săptămâni de chin în compania celor doi logodnici, prins în mrejele unei pasiuni invincibile și frustrante. Apoi părăsește Wahlheimul pentru a scăpa de chinuri. Devine secretarul unui ambasador, pe care nu îl agreează. Auzind vestea că Lotte și Albert se căsătoriseră, își dă demisia din postul său, devenind însoțitorul unui principe la domeniul său de la țară, dar este la fel de nemulțumit. Întorcându-se la Wahlheim, începe să se întâlnească din nou cu Lotte și cu Albert.

Scrisorile lui devin din ce în ce mai deprimante, vorbind despre sentimente de pustiu și despre dorința de a adormi și a nu se mai trezi niciodată. Ajuns la limita epuizării și depresiei, după ce îi scrie într-o scrisoare finală lui Lotte că „nu multor ființe nobile le-a fost dat să își verse sângele pentru cei pe care îi iubesc, și prin moartea lor să ofere o viață de o sută de ori mai fericită pentru prietenii lor”, Werther se sinucide împușcându-se în cap.

Zbor, Ion Puiu

Istoricul cenzurii

La publicarea sa, în 1774, romanul *Suferințele tânărului Werther* a fost primit cu entuziasm de cititorii din toată Europa.

Faptul că se știa că povestea lui Goethe era bazată pe evenimente reale, mai ales pe sinuciderea tânărului Karl Wilhelm Jerusalem, a amplificat „febra Werther”, care a cuprins continentul și care avea să dureze timp de decenii după publicarea romanului. Au apărut continuări, parodii, imitații, opere, piese de teatru, cântece și poeme inspirate de povestea romanului. Doamnele preferau apa de colonie *Eau de Werther*, bijuterii și evantaie cu același nume. Bărbații purtau jachetă albastră și vestă galbenă ca și Werther. Figurine de porțelan chinezesc îi întruchipau pe Werther și Lotte. În 12 ani, 20 de ediții neautorizate au apărut în Germania. În Anglia până la sfârșitul secolului existau 26 de ediții diferite după traducerea din franceză. Napoleon i-a spus lui Goethe că îi citise romanul de șapte ori. Pelerini din toată lumea vizitau mormântul lui Karl Jerusalem, unde țineau discursuri și depuneau flori.

Sinuciderea lui Werther a inspirat o serie de tineri, deopotrivă băieți și fete, din Germania și Franța, să își ia viața, având în buzunare exemplare din romanul lui Goethe. Deși nu este dovedit că sinuciderea ar fi avut loc oricum și fără romanul lui Goethe, scriitorul a fost asaltat de critici, care vedeau romanul ca având o influență negativă și încurajând o sensibilitate morbidă. Clericii predicau împotriva romanului. Facultatea de Teologie din Leipzig a solicitat interzicerea romanului, pentru că acesta recomanda sinuciderea. Imediat după această sesizare, consiliul orașului a impus interdicția. În 1776, în Danemarca, traducerea a fost interzisă, cartea nefiind în concordanță cu doctrina luterană stabilită de Coroană drept religie națională.

Goethe scria despre roman în memoriile sale: „...am transformat realitatea în poezie, însă prietenii mei au început în mod confuz să creadă că trebuie să transforme poezia în realitate, să pună romanul în scenă și să se sinucidă!”.

Pe parcursul anilor 1783-1787, Goethe a revizuit romanul și a adăugat pasaje menite să sublinieze problemele mentale ale lui Werther și să îi descurajeze pe cititori de a-i urma exemplul.